

[Indenrigsministeren.]

at kræve sikringsrum indrettet i bygninger, herunder idrætshaller, som ligger uden for de nuværende civilforsvarsområder, og som lovligt er indrettet uden sikringsrum.

Jeg forstår meget vel den økonomiske belastning, som pligten til at indrette sikringsrum medfører for en organisation eller en forening, som skal i gang med at opføre en idrætshal, og jeg vil derfor gerne henvise til, at jeg på foranledning af et spørgsmål af hr. Kurt Brauer har anmodet det af indenrigsministeriet nedsatte udvalg til revision af loven om snarest at afgive sin betænkning, og at udvalget over for mig har oplyst, at det bestræber sig for at afslutte sit arbejde inden årets udgang.

Når udvalgets betænkning foreligger, mener jeg, tiden er inde til, at vi må se på, om det vil være rimeligt generelt at fritage idrætshaller for pligten til at indrette sikringsrum.

Svend Haugaard: Jeg vil gerne sige tak for det positive svar. Jeg hæftede mig bl. a. ved, at kommunalreformen ikke giver anledning til, at der bliver tale om en udvidelse af pligten. Jeg hæfter mig også ved, at der kan dispenseres, og at der kan ankes til ministeriet, samt den, synes jeg, betydelige velvilje, der lå i ministerens udtalelser.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

(Lovforslaget (nr. 145) findes i tillæg A. sp. 2887, fremsættelsen i tidenden sp. 4186).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om udskydelse af revisionen af lov for Færøerne om bekæmpelse af kønssygdomme.

(Lovforslaget (nr. 146) findes i tillæg A. sp. 2943, fremsættelsen i tidenden sp. 4187).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Hans Kjær: Vi anbefaler.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslaget direkte til anden behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om en særlig ydelse til folke-, invalide- og enkepensionister.

(Lovforslaget (nr. 151) findes i tillæg A. sp. 3041, fremsættelsen i tidenden sp. 4193).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Bundvad: Det forslag til lov om en særlig ydelse til folke-, invalide- og enkepensionister, som vi nu har til første behandling, er for mig et udtryk for regeringens og socialministerens dårlige samvittighed over for pensionisterne. De havde fået løfte om, at de ved overgangen til kildeskat ikke ville blive dårligere stillet end tidligere, men resultatet blev for mange pensionister et helt andet og ringere. Forklaringen herpå skal jo søges i den måde, man i 1969 gennemførte kompensationer på. Nedslagsreglerne ved beregning af pensionisternes skat skulle da ophæves, det samme gjaldt persontilskuddene, der var blevet givet som erstatning for momsens. I stedet indførtes dobbelte personfradrag i skattelovgivningen, og pensionstilægget og erhvervsudygtighedsbeløbet i pensionsloven blev forhøjet.

Men forhøjelserne var for ringe med det resultat, at kun pensionister, der alene har

[Bundvad.]

deres pension at leve af, får kompensation, og det endda kun, hvis de lever i en kommune med en skatteprocent på gennemsnittet af samtlige kommuner eller med en lavere skatteprocent.

Måske var det dengang meningen, at større kompensation ikke skulle gives; i hvert fald afviste man i udvalget socialdemokratiets forslag om at give skattedækning for mindre indtægter ved siden af pensionen, for slet ikke at tale om til de tidligere gunstige nedslagsregler. Resultatet af denne karrighed udeblev ikke. Selv en beskeden ATP-pension bliver beskattet med 36-40 pct.; det samme gælder tilskud til ældre fra deres fagforening eller en beskeden arbejdsindtægt, og det fremmer jo ikke ligefrem arbejdslysten.

Men nu er man altså klar over, at der må gennemføres gunstigere regler for pensionisternes skattebetaling, bl. a. efter socialdemokratiets forslag herom i 21 mands udvalget, som man kalder det, hvor tilsagn om forbedring jo blev givet.

Efter forslaget skal den uheldige situation for 1969 reddes ved kontant tilskud til dækning af de skatter, man allerede har betalt siden 1. januar i år og skal betale for resten af året. Efter forslaget er der tale om en meget stor spredning i ydelserne, et forhold, som vi vil se nærmere på i udvalget. Vi vil også interessere os for § 1, stk. 2, om beregningen af den årsindkomst, der skal være bestemmende for ydelsernes størrelse.

Særlig vil vi dog interessere os for, om den nye form for kompensation giver mindst samme resultat for pensionisterne, som de tidligere nedslagsregler gav, og dér må vi så sammenholde med de tidligere persontilskud, for hvilke der jo også må gives erstatning.

Vedrørende § 2, der siger, at pensionister på alderdomshjem og plejehjem ikke skal have del i den særlige ydelse, vil jeg lige bemærke, at bestemmelsen nok er for kategorisk. Det kan da ikke udelukkes, at de ugunstige skattebestemmelser, som forslaget tilsigter at ændre, kan have ramt nogle af beboerne på hjemmene, i det mindste dem, der uden for hjemmet har betalt skat i en del af 1970, før de kom på hjemmet. Men det må vi altså se på i udvalget.

I øvrigt vil jeg gerne sige, at jeg tror, den særlige ydelse, når den kommer til udbetaling i august eller september, vil virke forvirrende for pensionisterne. Pr. 1. januar i år forhøjede man pensionstillægget og erhvervsudygtighedsbeløbet med et beløb, der stort set var pålignet de pågældende pensionister i kildeskat. Man tog med den ene hånd og gav med den anden, og det var ikke let for pensionisterne at forstå det. Nu gentager det sig, hvis dette lovforslag gennemføres. Man yder et beløb, der skal dække den for meget betalte skat siden nytår, og et beløb, der skal dække den for meget betalte skat indtil næste nytår, og det bliver nok vanskeligt for pensionisterne at forstå, hvis ikke regnskabet går op på kroner og øre. Der skal nok et betydeligt oplysningsarbejde til blandt pensionisterne i den anledning.

Selv om lovforslaget efter min mening ikke er ideelt, er det dog en indrømmelse af, at kompensationen i 1969-forslagene som fremhævet af os var for ringe. Vi vil derfor se med velvilje på forslagets faktiske indhold.

Må jeg slutte med at sige, at vi naturligtvis med stor opmærksomhed følger regeringspartiernes diskussioner om en forhøjelse af momsens. Det er givet, at der i den forbindelse melder sig spørgsmål om sociale kompensationer til de dårligst stillede, herunder pensionisterne, et spørgsmål, vi vil følge med den største opmærksomhed.

Lis Møller: I juni måned i fjor vedtog folketinget forskellige ændringer i pensionslovene, som skulle bevirke, at pensionisterne fik kompensation for den mærskat, de ville komme til at betale ved overgangen til kildeskat, fordi nedslagsreglerne ved skatteansættelsen og persontilskuddene bortfaldt. Disse ændringer, som betød en forhøjelse af pensionstillægget og ret til 2 personfradrag à 5.000 kr., har betydet, at pensionister uden indtægt ved siden af pensionen må siges i al almindelighed at have fået fuld kompensation for de skatteforhøjelser, som kildeskatten medførte.

Derimod er pensionister med mindre indtægter ved siden af pensionen kommet økonomisk i klemme ved overgangen til kildeskat. Vi har sikkert alle her i salen fået

4619 ¹/₄ 70: 1. beh. af f. t. l. om en særlig ydelse til folke-, invalide- og enkepensionister. 4620

[Lis Møller.]

mange henvendelser fra denne kategori af pensionister. Mange af pensionisterne sidder med en lille pension efter at have arbejdet et helt liv. Dette har medført, at de ikke kunne få fuld folkepension, at de ikke kunne få boligstøtte, at de selv skulle betale et større eller mindre beløb til husmoderafløser eller hjemmehjælp, at de selv skulle betale sygekasse, telefon, TV-licens osv., og så kom med kildeskattens indførelse en ekstraskat oven i det hele.

Forleden hørte jeg således om en ældre dame; hun har pension efter manden på 587 kr. om måneden, og på grund af denne kunne hun ikke få fuld folkepension. Hun har haft den samme indtægt i de sidste 3 år uden at skulle betale skat; men nu skal hun betale 170 kr. om måneden, og det er mange penge at undvære af en så lille indtægt. Det er jo dog ikke meningen, at de penge, som mennesker ved afsavn har sparet op, eller de små ekstraindtægter, som pensionister har ved at arbejde ud over pensionsalderen, og som skulle kunne forsøge tilværelsens sidste år, skal være årsag til, at disse mennesker frigør samfundet for en stor del af de rettigheder, de som stabile og gode skatteydere igennem et langt liv har erhvervet ret til at få.

Det er pensionister med indtægter på ca. 12-16.000 kr. om året, der har lidt størst tab ved kildeskattens indførelse. Jeg vil gerne takke socialministeren for det fremsatte forslag om en særlig engangsydelse i år, som sikrer, at alle pensionister med mindre indtægter ved siden af pensionen opnår en rimelig dækning for den skattestigning, som overgangen til kildeskatten medførte. Jeg er glad for, at dette forslag følges op af finansministerens forslag om gennemførelse af en indtægtsbestemt forhøjelse fra 1971 af personfradragene for pensionister.

Med disse forslag synes jeg regeringen har vist, at den har forstået, at pensionister, som ved flid og sparsommelighed har opnået nogle mindre biindtægter, ikke bør straffes,

men at disse indtægter skal komme pensionisterne og ikke samfundet til gavn.

Evan Jensen: Ved kildeskattens indførelse kom også pensionisterne til at betale skat. Dette problem har vi her i Folketinget behandlet på grundlag af et lovforslag fra socialministeren om kompensation til pensionisterne. For pensionister uden anden indkomst af betydning har kompensationerne ramt rigtigt, hvilket en opgørelse over kommunernes skatteprocenter viser. Tilbage er problemet for pensionister med beskedne ekstraindtægter. De har fået pålagt en særlig byrde ved kildeskattens indførelse. Noget rettes nu pr. 1. april, da den fulde folkepension træder i kraft, men der er stadig væk et problem tilbage for en række pensionister.

Dette forhold har regeringen i høj grad været opmærksom på. Sagen har blot været at finde den rette løsning. På længere sigt er løsningen det lovforslag, som finansministeren har fremsat, og som siden skal behandles. På kort sigt — altså for 1970 — mener jeg at der er fundet en løsning igennem det lovforslag, socialministeren har fremsat, og som vi her har til første behandling. Den engangsydelse, der er tale om, varierer fra 110 kr. til 1.100 kr.; alt efter pensionistens indtægt. Der er tale om en skattefri ydelse. Det drejer sig om en udgift for staten på et sted imellem 200 og 250 mill. kr., efter hvad der er oplyst i ministerens fremsættelsestale.

Jeg vil gerne takke ministeren for lovforslaget. Det er nemlig venstres opfattelse, at de, der har foretaget en opsparing, eller som tjener en beskedne indtægt, ikke skal klemmes i de nye kildeskattebestemmelser, som vi har fået. Derfor kan jeg på venstres vegne anbefale lovforslaget.

Niels Helveg Petersen: De forhold, som er til behandling i dag, har jo længe været genstand for politisk diskussion. Under hele forløbet af 21 mands udvalgets arbejde spillede det en rolle, at der imellem regeringspartier

[Niels Helveg Petersen.]

og opposition i hvert fald var enighed om dette, at man måtte søge at udforme regler, der gav fuld kompensation til de pensionistgrupper, som det havde vist sig at kompensationen ikke ganske kunne give dækning.

Forhistorien er, at man i 1969 i enighed gennemførte nogle ændringer af ret fundamental karakter i pensionisternes skattevilkår, alt sammen nødvendiggjort af kildeskattens indførelse. De kompensationer, som man blev enig om i 1969, gav som den alt overvejende hovedregel fuld dækning til pensionisterne, men man blev opmærksom på, at visse grupper var kommet i en klemme, som ikke var tilstræbt fra lovgivningsmagtens side. Under hele forløbet har der fra regeringspartierne og fra regeringen været givet udtryk for, at man var indforstået med at søge en løsning på det problem, og det er det første led af denne løsning, som her er til behandling, lovforslaget om en særlig ydelse i år. Ydelsen vil koste mellem 200 og 250 mill. kr., og jeg ser frem til, at man i udvalget kan få redegjort for, hvorledes de enkelte pensionistgrupper herefter vil være stillet. Efter det radikale venstres opfattelse og ud fra en umiddelbar betragtning ser det ud til, at man har ramt rigtig, at man netop kommer de grupper til hjælp, som ikke tilsigtet er kommet i klemme.

Så tror jeg i øvrigt, at socialministeren burde være meget opmærksom på det problem, som hr. Bundvad rejste. Jeg tror, at de fleste, som kommer til møder rundt om i landet, erfarer, at det er rigtigt, hvad hr. Bundvad sagde, at ganske overordentlig mange pensionister har svært ved at forstå, hvad det er, der sker, og det er der vel ikke noget at sige til. Jeg tror, det er meget vigtigt, at oplysningsarbejdet om dette intensiveres, at man forsøger at udrede trådene på en pædagogisk, forsvarlig måde, således at man kan forklare, hvad det er, der egentlig er sket, når man, som hr. Bundvad udtrykte det, giver med den ene hånd og tager med den anden. Det er ikke umiddelbart let forståeligt alt sammen, og jeg tror, et oplysningsarbejde er overordentlig påkrævet.

Omman: Da mit partis ordfører, hr. Kurt Brauer, er tjenstligt forhindret, skal jeg til-

lade mig i hans sted at komme med et par bemærkninger.

Det er blevet anført af forskellige ordførere, at dette her står i forbindelse med indførelsen af kildeskatten. Det er principielt forkert. Det står i forbindelse med afskaffelsen af de særlige nedslagsregler for folke- og invalidepensionister. Det er en helt anden ting. Det, man skulle have gjort, dengang man afskaffede disse regler — og det skete samtidig med, at kildeskatten blev indført, det er rigtigt — var at kompensere for bortfaldet af disse nedslagsregler. Det, der foreligger her, er altså simpelt hen en rettelse af en beregningsfejl, og når det siges, at det har været genstand for store forhandlinger i 21 mands udvalget, kan jeg ikke rigtig se, at det skulle være nogen større politisk sag at rette en fejl, som man var enig om skulle rettes og enig om, hvordan den skulle rettes. Nu vel, nu er der altså her et forslag til at rette fejlen, og det kan vi naturligvis bifalde.

Det er også blevet sagt, at lovforslaget hovedsagelig drejer sig om at lappe på den merskat, som pensionister med små ekstraindtægter har haft. Jeg tror, at hovedvirkningen af dette her er at afskaffe den skat, som pensionister uden nogen som helst biindtægter trods alt er blevet pålagt i kommuner med ekstraordinær stor udskrivningsprocent. Det er her, hovedvirkningen ligger, og det er fra sådanne kommuner, jeg har modtaget flest henvendelser, der giver udtryk for forbavselse over, at man nu skulle til at svare en merskat.

De andre lempelser, som flyder af, at man vil komme dem til hjælp, der har biindtægter, ja, dem er jeg lidt mindre begejstret for, men de ligger dog i den rigtige ende af indkomstskalaen. Jeg er mindre begejstret for dem, fordi de sådan set bryder den hovedretningslinje, der var årsagen til, at vi afskaffede nedslagsreglerne: vi ville have lighed i beskatningen under hensyn til den faktiske indkomst. Men det kan jeg måske komme lidt nærmere ind på under den senere sag om ændringen i kildeskattelovgivningen.

Må jeg så sige i anledning af det, som hr. Niels Helveg Petersen udtalte om, at man skulle pædagogisk udrede trådene, at jeg synes, det var på sin plads, om vi herfra i

[Ømann.]

stedet for lavede en simpleere lovgivning, for der må kunne udformes et meget enklere princip, så man ikke rider på to heste. Man må vælge enten at se på pensionisternes indtægter og så sige: de skal være så og så store, og de skal være skattefrie, eller man må beskatte alle indtægter og så ikke gøre forskel på, hvordan indkomster af samme højde beskattes. Man må bestemme sig for det ene eller for det andet; ellers kan man ikke forlange, at folk skal forstå det.

Kjær Rasmussen: Lovforslaget drejer sig jo om de pensionister, der har en vis ekstraindtægt ved siden af pensionen. Disse pensionister får udbetalt pensionen minus eventuelt trukket kildeskat, og når de erhverver sig den i lovforslaget omtalte ekstraindtægt, får de trukket kildeskat på ny. Da man mener, det er for meget, der trækkes, får pensionisterne efter lovforslaget her altså pengene udbetalt igen. Det er en meget kort karakteristik af lovforslaget, men alligevel lang nok til, at man ligesom fornemmer de bureaukratiske tendenser.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren, om kommunerne er blevet spurgt under udarbejdelsen af det foreliggende lovforslag. For os er det et spørgsmål, om de beløb her overhovedet kan udregnes maskinelt. Spørgsmålet er relevant, fordi vi jo i København så, hvordan socialdirektoratet brød sammen, da man skulle tilbageholde kildeskat; så stiller man sig spørgsmålet: skal vi nu opleve et nyt sammenbrud, når beløbene her skal udregnes og udbetales? Det er et væsentligt spørgsmål, og jeg vil gerne have ministerens kommentar til det.

Om principperne i lovforslaget skal jeg ikke gøre mange bemærkninger, det bliver der lejlighed til om lidt; når finansministerens forslag om en mere varig lov skal førstebehandles. Men jeg vil dog gerne sige allerede nu, at vi principielt må foretrække en forhøjelse af ydelserne fremfor en nedsættelse af skatten. Det er jo også et synspunkt, som tidligere har vundet bred tilslutning her i tinget. Det, man gør ved vedtagelsen af det foreliggende lovforslag, er jo, at man forbedrer forholdene for en gruppe af medborgere, som nok kan trænge til en forbedring, det erkender vi da blankt, men man forbedrer, så vidt vi kan se, på en gan-

ske principløs måde, idet pensionistgruppen jo ikke er den eneste lavtlønsgruppe i Danmark. Der er mange andre, ufaglærte arbejdere og studerende for eksempel, men disse grupper er der ikke tænkt på i den her omhandlede forbindelse. Man har, så vidt vi kan se, valgt den dårligste løsning af alle, nemlig at give skattelettelse. Disse kan efter vor mening kun forsvares, hvis de gives generelt, men det er jo ikke tilfældet her. Her har man håndplukket en enkelt, dårligt stillet gruppe, nemlig pensionisterne, og givet dem skattelettelse.

Vi kan diskutere midlerne. Også vi er interesseret i lettelse for de lave indkomster, og vi må håbe, at udvalget, som bliver nedsat, vil sørge for, at alle lavindkomstgrupper tilgodeses. Jeg erkender, at det kan være lidt svært lige her, hvor det er socialministerens lovforslag, det drejer sig om, men der kommer jo et punkt efter dette.

Hanne Reintoft: Regeringen har måttet erkende, at beskatningsreglerne for folke-, invalide- og enkepensionister ikke ved kildeskattens indførelse blev så retfærdige og velgennemtænkte, som man dengang påberåbte sig. Jeg husker endnu, et man fra regeringspartierne side stod og fablede om, at man overkompenserede pensionisterne. Og det hjælper ikke, at hr. Niels Helveg Petersen i dag siger, at den lov blev vedtaget i enighed. Selvfølgelig blev den det; man er jo nødt til at vedtage en hvilken som helst lille bitte forbedring for de dårligst stillede grupper i enighed. Deri ligger ikke, at man på nogen måde har anerkendt, at det, man dengang vedtog, var godt nok. Det erkender man altså også fra regeringens side i dag. Resultatet blev jo et helt andet end det, man påstod det ville blive. Kildeskatten blev et chok ikke alene for de lavtlønnede, men også for pensionisterne.

Socialministeren fremhæver, at de, der er ramt mindst hårdt, er dem, der kun har deres pensioner at leve af, men de har jo til gengæld også så lav en levefod, at det er på grænsen af det tilladelige og, som jeg før har sagt, på grænsen af vore internationale forpligtelser. Samtidig indrømmer man ved fremsættelsen af lovforslaget, at også de pensionister, der kun har pensionen, og som er uheldige at bo i de kommuner, der har en meget høj udskrivningsprocent, er urimeligt

[Hanne Reintoft.]

ramt trods alle de fine udregninger, men jeg kan forstå, at man ikke har tænkt sig at hjælpe disse pensionister. Jeg vil gerne høre, hvad socialministeren har tænkt sig for deres vedkommende, for det er jo en endnu dårligere stillet gruppe. Det er faktisk umuligt for de mennesker at klare sig. Vinteren har været meget, meget streng for alle vore pensionister, og vi må huske, at det drejer sig om omkring 13-14 pct. af landets befolkning.

Det er rigtigt, at man ustandselig bliver opsøgt af fuldstændig fortvivlede mennesker, der ikke kan klare sig, og som tror, at deres pension er regnet galt ud. Dem må man så forklare, at det er den ikke, det er, hvad denne regering har tænkt sig at de skal have at leve af. Jeg kan forstå, at der også er mennesker, der henvender sig til fru Lis Møller med den slags problemer. Jeg vil henstille til fru Lis Møller, at det ganske nøje bliver forklaret, at det faktisk er det konservative folkepartis politik, at pensionen ikke er større, og at fru Lis Møller aldrig nogen sinde har taget særstandpunkt i den sag, selv om det måske ikke helt svarer til den pædagogiske måde, hvorpå jeg kan forstå at man skal forklare folk, at de ikke har noget at leve af.

Nu vil man altså prøve at rette på sine fejl; man vil ikke hjælpe de pensionister, der kun har pensionen, man vil prøve at hjælpe dem, der har små indtægter ved siden af, og man kommer her med en slags plaster på såret, der skal dække til næste års skatte- love. Jeg er da enig i, at det er bedre end ingenting, og at det må gennemføres så hurtigt som muligt. Jeg kan forstå på ministeren, at man vil henstille til kommunerne, at udbetalingen foregår så hurtigt, det overhovedet kan lade sig gøre, efter at loven er vedtaget, og jeg regner med, at lovforslaget kan få en hurtig gang gennem tinget.

Nu er det et spørgsmål, om henstillinger til kommunerne er nok. Vi har jo set, kommunerne har været bagefter med mange ting, masser af kommunalt ansatte har ikke fået deres lønforhøjelse fra juli måned 1969 endnu, og jeg tror nok, at man må gøre en ganske alvorlig indsats for, at kommunerne forstår, at denne udbetaling må ske meget, meget hurtigt. Som jeg har sagt, har vinteren været streng at komme igennem med

ekstraudgifter til transport og tøj, og situationen er for mange pensioneredes vedkommende ret katastrofal.

Jeg er meget i tvivl om, at de foreslåede beløb virkelig skulle kompensere det tab, der lides, og hvis det varer måneder med udbetalingen, må man i hvert tilfælde indskærpe meget nøje, og jeg vil bede finansministeren indskærpe kommunerne meget nøje, at de går lempeligt frem ved inddrivelse af eventuelle skatterestancer. Og så vil jeg meget gerne have et klart svar på én ting — jeg ved ikke, om det er socialministeren eller finansministeren, der skal svare: Disse penge, der skal udbetales af kommunerne, kan de bruges til indeholdelse af gammel skat, eller får pensionisten dem? Det synes jeg må ligge helt klart i denne lov. Har man tænkt sig at bruge det til dækning af skatterestancer, eller har man tænkt sig, at folk under alle omstændigheder får beløbet?

Som jeg var inde på ved behandlingen af de pensionisters sag, der får erstatning efter loven om erstatning til besættelsestidens ofre, blev de ramt lige så urimeligt som de øvrige pensionister ved kildeskattens indførelse, og jeg håber, at de også falder ind under denne lovgivning. Jeg vil gerne spørge socialministeren, om vi kan regne med det. Jeg har givet ministeren flere konkrete eksempler på skattemæssige urimeligheder over for disse mennesker, f. eks. at de kommer til at betale mere i skat, jo mere invalide de bliver, og jeg håber, at man også tænker på dem under udvalgsbehandlingen, ellers må der stilles særlige forslag herom.

Det kan selvfølgelig få alles varme tilslutning, at denne beskedne hjælp til vore folke- og invalidepensionister gennemføres. Det er unægtelig meget interessant at se i bemærkningerne, hvad det vil koste at give disse mennesker denne beskedne hjælp. Når man nu tænker på disse uendelige diskussioner, der har været ført om vort kasseoverskud på i hvert tilfælde 1.500 mill. kr., og man så ser, at det, at vi holder op med at snyde vore pensionister, vil koste 200 til 250 mill. kr., vil det altså sige, at ca. 15 pct. af det meget berømte kasseoverskud skulle betales af 13-14 pct. af landets dårligst stillede mennesker, og så er det ikke svært at regne ud, hvor resten af dette kasseoverskud

[Hanne Reintoff.]

kommer fra. Det kommer nemlig fra den største lønmodtagergruppe herhjemme, de lavtlønnede. Jeg synes i og for sig, at det viser i en nøddeskal, at hele vor skattelovgivning er forkert, at den tager fra de mennesker, der ingenting har, for at give til dem, der har for meget. Det viser vore beregninger over indkomstoverførsler jo også. Men man lapper kun på denne asociale politik. Det eneste anstændige var, at vi anlagde helt andre kriterier for beskatning: beskattede det, der blev unddraget beskatning, og beskattede dem, der har pengene, og så lod være med at komme en anden gang med sådan noget, der ganske klart viser, at man tager fra dem, der ikke har noget.

Socialministeren (Nathalie Lind): Jeg vil takke ordførerne, der jo stort set var villigt indstillet over for det fremsatte lovforslag.

Jeg kan til hr. Bundvad blot sige, når det nævnes, at det var efter socialdemokratiets forslag, at der i 21 mands udvalget blev afgivet et løfte om at finde bedre kompensationsordninger for pensionisterne, at det er jo ikke hele sandheden. Man kan i Folketings-tidende sp. 3075 se, at statsministeren allerede i debatten den 29. januar havde givet udtryk for, at regeringen var villig til at søge dette spørgsmål løst.

Med hensyn til det, der blev fremført om, at man skulle se på beregningen af årets indkomster, de mere tekniske ting, vil jeg naturligvis være villig til at give udvalget, hvilke oplysninger man måtte ønske. Når der specielt blev nævnt forholdet for pensionister på alderdoms- og plejehjem, om hvilke der i lovforslagets § 2 står, at de ikke skal have andel i ydelsen, vil jeg heller ikke afvise, at der kan være ting, vi skal se på i udvalget, men jeg synes dog, jeg må have lov at henvise til, at under tidligere udvalgsbehandling af pensionslovene har dette spørgsmål også været berørt i den forstand, at man ønskede sikkerhed for, at pensionisternes pension, hvoraf de skal betale en del for deres ophold, ikke gik med ind i beregningen af den skattepligtige indtægt. Vi har i et cirkulære fra socialministeriet den 6. februar netop understreget dette, så der

skulle ikke, så vidt jeg kan se, være noget virkeligt problem her.

Hr. Bundvad var inde på, og jeg mødte den samme indstilling fra hr. Niels Helveg Petersen, at den omlægning, der er sket med hensyn til skattesystemet, virkede eller kunne virke noget forvirrende for pensionisterne. Jeg skal ikke gå ind på finansministerens område, men jeg har alligevel forstået ved behandlingen af lovgivningen fra socialministeriet sidste år, at man vel egentlig principielt var indstillet på, at pensionister som andre borgere her i landet skulle betale skat. At overgangen til kildeskat så også for pensionisterne kan give vanskeligheder, benægter jeg ikke, og jeg vil også gerne prøve, om jeg kan leve op til at gøre noget mere med henblik på en klarere form for oplysning; men det er jo — det ved alle medlemmerne af tinget — vanskeligt i ganske få sætninger at forklare om disse pensionstabeller. Hr. Ømann siger, at det, det drejer sig om, er, at vi skulle gøre lovgivningen mere enkel. Det kunne vi naturligvis gøre, men så kunne vi jo ikke opnå den virkning, vi også tilsigter med dette lovforslag, nemlig at det er de grupper, som har lidt tabet, der først og fremmest skal have dækning; det måtte jo da være et hovedformål. Men jeg vil gerne sige, at jeg har for nylig taget et initiativ og henvendt mig til formanden for radiorådet og bedt om, at der må blive nedsat et udvalg med repræsentanter for Danmarks radio og for socialministeriet til at overveje, hvordan vi f. eks. gennem TV måske med visse faste terminer kunne få givet nogle let tilgængelige oplysninger om udviklingen inden for den sociale lovgivning.

Hr. Kjær Rasmussen stillede mig det spørgsmål, om man fra ministeriets side havde spurgt kommunerne. Vi har foretaget visse sonderinger, og det, der lå helt klart, var, at var der noget, kommunerne ikke magtede, så var det egentlige omregninger af pensionerne, og det er der heller ikke tale om i dette tilfælde. Kommunerne ville heller ikke kunne klare en rent individuel ordning med ansøgninger osv. Derimod skulle det ligge inden for det mulige, at dette, hvorefter man skal udbetale et beløb, og hvor det faktisk er en skala, man kan slå op i, kunne blive administreret inden for en kortere tid.

[Socialministeren.]

Flere af ordførerne er kommet med mere principielle bemærkninger om, hvem det er, man skal dække ved denne lovgivning.

Fru Hanne Reintoft sagde, at de pensionister, som kun har pensionen at leve af, fortsat vil blive sorteper, hvis de bor i kommuner med kommuneskatteprocenter, der ligger over gennemsnittet på 16. Det er ikke rigtigt. Man vil af satserne her i lovforslaget kunne se, at også pensionister med op til 10.000 kr. for enlige og omkring 12.000 kr. for ægtefæller vil få udbetalt et beløb, og også de vil i fremtiden få fordel af finansministerens lovforslag, og det vil altså igen betyde, at de får dækning for den høje kommuneskatteprocent. I øvrigt er det jo kun ganske få, der er tale om her. I mange områder — det har jeg før haft lejlighed til at sige, når vi har diskuteret disse ting — i mange kommuner, har man jo før haft lave personfradrag; nu har vi de højere personfradrag for pensionister, og på den måde er mange blevet reddet. Det er rigtigt, at der kan være enkelte byer, hvor kommuneskatteprocenten er højere, men i den forbindelse må jeg til slut henvise til det løfte, som blev afgivet til folketingsudvalget i efteråret om, at vi skulle henstille til kommunerne, at hvis der var pensionister, der var i særlige vanskeligheder, skulle man kunne yde dem hjælp af rådighedsbeløbet, og det har vi peget på i socialministeriets cirkulære af den 26. februar 1970. Der nævnes i cirkulæret, at overgangen til kildeskat kunne betyde, at de kom i økonomiske vanskeligheder, og der står videre i cirkulæret, at hvis de som følge af de ved en ændring af ligningsloven gennemførte forhøjelser af den skattemæssige værdi af bolig i eget hus kom i vanskeligheder, kunne man yde hjælp.

Jeg skal slutte disse bemærkninger med blot at sige, at man jo kan vurdere forskelligt, hvilke pensionistgrupper man vil søge at hjælpe. Det, vi har prøvet her, og som har været udgangspunktet for socialministeriets lovforslag, har været ønsket om at finde en løsning, der så nøje, som det overhovedet var muligt, svarede til den varige løsning, der næste år vil komme over skatte-lovgivningen. Når man taler om det forvirrende for pensionisterne i det, der sker nu, vil jeg hertil blot sige, at rent teknisk er det ikke muligt at klare det over skattelovgiv-

ningen i år, og under disse vilkår har vi altså fundet, at dette burde være den individuelt set rigtigste løsning og også den løsning, som det teknisk set var muligt for kommunerne at føre ud i livet hurtigst muligt.

Hanne Reintoft: Jeg tror, det bliver meget vanskeligt også med radioens og TVs hjælp at forklare folk på en pædagogisk måde, at de ikke har til mad og tøj. Jeg tror i hvert tilfælde, der skal megen dygtig pædagogik til.

Må jeg lige have lov at sige, at jeg er da godt klar over, at det forslag, vi kan vente fra finansministeren, formentlig vil hjælpe alle pensionister næste år, men hvis jeg må have lov at citere fra bemærkningerne til lovforslaget her, så står der udtrykkeligt:

„De nævnte lovændringer betyder, at pensionister, der ikke har indtægt ved siden af pensionen, normalt vil få fuld dækning for skatteforhøjelserne i forbindelse med overgangen til kildeskat forudsat, at de har bopæl i kommuner, hvor den kommunale udskrivningsprocent ikke ligger over gennemsnittet . . .“

De bliver altså ikke hjulpet i år, og de har det vanskeligt.

Og må jeg så gentage mit spørgsmål, en af ministrene må da kunne svare mig: er det meningen, at skatterestancer skal indeholdes i det beløb, eller kan man få en garanti for, at det bliver udbetalt til alle, også dem, der har skatterestancer? Det er at snyde folk at bilde dem ind, at de skal have et engangsbeløb, hvis man bare indeholder det som skatterestance. Man må dog have gennemtænkt det.

Socialministeren (Nathalie Lind): Jeg vil blot sige til fru Hanne Reintoft, at selv f. eks. enlige pensionister, der jo ikke betaler skat, hvis de ikke har indtægter ud over pensionen, efter dette lovforslag vil få et beløb. Det vil også gælde for ægtepar, der har indtægter omkring de 12.000 kr., at de, selv om de kun har de 12.000 kr. i pension og derfor har fået kompensation for skatteomlægningen, hvis de er blevet ramt, fordi den kommunale skatteprocent er over 16, igennem dette lovforslag får en dækning, og den vil de få i år.

Det andet spørgsmål tror jeg jeg må overlade til finansministeren at besvare.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om opkrævning af indkomst- og formuesskat for personer m. v. (Kildeskat).

(Lovforslaget (nr. 148) findes i tillæg A. sp. 3185, fremsættelsen i tidenden sp. 4189).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Grünbaum: Hvis finansministeren og socialministeren havde taget noget mere hensyn til de tanker, der i 1968 og igen i 1969 blev fremført fra vor side bl. a. af hr. Bundvad, så havde man kunnet undgå den misere, som regeringen jo helt klart har bragt sig selv ud i i forhold til pensionisterne, men en sen erkendelse er naturligvis bedre end ingen erkendelse, og jeg skal ikke gentage, hvad hr. Bundvad har sagt om dette spørgsmål.

Om selve lovforslaget vil jeg gerne sige, at det, så vidt jeg kan se, giver en i princippet fornuftig løsning, når vi skal have en sådan ordning. Vi forbeholder os naturligvis vor stilling til de konkrete forslag om selve beløbsstørrelserne, dem må vi se nærmere på i udvalget. Jeg tror, man må sige, at en eller anden form for aftrapning må der være, ellers bliver fordelene ved at forhøje personfradraget jo alt for bred, så kommer den jo til at omfatte samtlige folkepensionister uden hensyn til, om de har store indtægter ved siden af, og det kan ikke være rigtigt. Der må være en eller anden form for aftrapning, og de tal for skattelettelse, der er anført i bemærkningerne til lovforslaget, synes jeg giver et rimeligt forløb, idet der bliver fuld skattefrihed indtil 13.000 kr. i skattepligtig indkomst og derefter aftrapning indtil de 27.000 kr., som jo svarer til 17.000 kr. i ska-

laintægt. Det falder helt sammen med det første stræk på statsskatteskalaen, og det synes jeg er en rigtig god og fornuftig løsning man dér har fundet.

Både socialministeren og finansministeren har henvist til, at pensionister, som ikke har indtægt ved siden af pensionen, normalt har fået fuld dækning ved overgangen til kildeskat; det har vi lige hørt en lille diskussion om: Vi er stort set enige i dette. Jeg tror også, det er rigtigt, at kompensationen for folkepensionister, der bor i kommuner, hvor skatteprocenten ikke ligger over gennemsnittet, har fået den størrelse, den nogenlunde skulle have. Men vi vil alligevel gerne se på tallene endnu en gang.

Givet er det imidlertid — det indrømmes af begge ministrene i deres forelæggelsestaler — at denne betragtning ikke gælder, når pensionisterne bor i kommuner, hvor den kommunale udskrivningsprocent ligger over gennemsnittet for samtlige kommuner. De har altså ikke fået dækning, og det var netop det, vi pegede på tidligere, men som regeringen ikke ville høre på. Nu siger man det selv. Jeg går ud fra, at dette problem, i hvert fald for pensionister uden anden indtægt, løses med det forslag; finansministeren har stillet om at forhøje pensionisternes personfradrag med de 3.000 kr. Vi må se på det, men så vidt jeg kan vurdere det, skulle det løses derved; det gælder også for socialministerens forslag, der har de samme beløb.

Noget andet er så, at et af de problemer, der nu er kommet så klart frem med kildeskattens indførelse, er, at vi simpelt hen har en for høj samlet skatteprocent for de små indkomster. Hermed vil jeg ikke sige, at selve skatten måske er voldsom høj; det er mere et psykologisk problem. Det lyder voldsomt med en skatteprocent på 36 eller 38 eller 40 for ganske små indkomster ved siden af det skattefrie personfradrag. Folk bliver chokeret over det. En skatteprocent på 36 for de første 1.000 kr., man tjener ved siden af, chokerer simpelt hen. Der er ingen tvivl om, at der er behov for et oplysningsarbejde, for i virkeligheden er der jo kun tale om en skatteprocent på 3,3 af den indtægt på 11.000 kr., der her er tale om; og det er endda statsskat plus kommuneskat plus kirkelige afgifter og folkepensionsbidrag. Man kan ikke sige, at det i sig selv er en voldsom beskatning, men den virker